

uchun namuna, qo'llanma. Shuning uchun texnologik ta'limga o'tish muhim ahamiyatga ega bo'lib, uning maqsadi talabalarni ilmiy bilimlardan foydalangan holda transformatsion faoliyatga tayyorlashdir. Texnologik ta'limga bo'lgan obyektiv ehtiyoj bir qator omillar bilan bog'liq:

- an'anaviy fanlar (matematika, fizika, kimyo) bo'yicha ilmiy bilimlar o'z-o'zidan odamni transformatsion faoliyatga tayyorlashni ta'minlamaydi. Bu vazifa ergonomika, atrof-muhit muhandisligi, texnologiya, informatika kabi integratsiyalashgan muammoga yo'naltirilgan fanlar tomonidan hal qilinishi mumkin, ya'ni, mavzuga yo'naltirilgan ta'limdan muammoga yo'naltirilgan ta'limga o'tish kerak.

Ilmiy-texnologik davr faoliyat natijasiga nisbatan usul va vositalar ustun bo'lishini ta'minlashni taqozo etmoqda, bunga hech qanday bahona bilan erishib bo'lmaydi. Bu faoliyatning hozir va kelajakdagi natijalarini oldindan ko'rish, faoliyat mazmuni va shakllarining rivojlanishini oldindan ko'ra bilish kerak, buning uchun hozir har bir kishi texnologik madaniyatni egallashi kerak.

Bugungi kunda ko'p tarmoqli shaxsni shakllantirish ta'limning ideal maqsadidan haqiqiy amaliy vazifaga

Adabiyotlar

1. Muslimov N.A., Sharipov Sh.S., Quysinov O.A. Mehnat ta'limi o'qitish metodikasi. Kasb tanlashga yo'llash. Darslik. -T.: O'zbekiston faylasuflari milliy jamiyati nashriyoti, 2014. 449-b.

2. Muslimov N.A., Sharipov Sh.S. va boshqalar. Mehnat ta'limi o'qitish metodikasi. O'quv qo'llanma. -T.: 2009, 427-b.

3. Muslimov N.A. Bo'lajak kasb ta'limi o'qituvchilarini kasbiy shakllantirish. -Toshkent: «Fan», 2004.

4. Nishonaliyev U.N., Tolipov U.K., Sharipov Sh.S. Kasbiy ta'lim pedagogikasi. O'quv qo'llanma. -Toshkent: TDP, 2007. 374-b.

REZYUME. Maqolada talabalarni ilmiy bilimlardan foydalangan holda transformatsion faoliyatga tayyorlashning o'ziga xos xususiyatlari ko'rib chiqiladi.

РЕЗЮМЕ. В статье рассматривается специфика подготовки учащихся к преобразовательной деятельности с использованием научных знаний.

SUMMARY. The article discusses the specificity of preparing students for transformational activities using scientific knowledge.

TEMURIY MALIKALAR MA'NAVİY MEROSI ASOSIDA TALABA-QIZLARDA MA'NAVİY-AXLOQIY QADRIYATLARNI TAKOMILLASHTIRISHDA AUDITORIYADAN TASHQARI MASHG'ULOTLARNING O'RNI

D.T.Qurbonova – *assistent o'qituvchi*

O'zbekiston-Finlandiya pedagogika instituti

Tayanch so'zlar: ma'naviyat, talaba-qizlar ma'naviyati, auditoriyadan tashqari tadbir, ma'naviy-axloqiy sifatlar.

Ключевые слова: духовность, студенческая духовность, nesluchovoe sobytie, duhovno-nravstvennyye kachestva.

Key words: spirituality, student spirituality, non-auditory event, spiritual and moral qualities.

Mamlakatimizda ma'naviyat va ma'rifatni yuksaltirishda yoshlarni milliy va umuminsoniy qadriyatlar ruhida tarbiyalashga katta e'tibor qaratilmoqda. Vazirlar Mahkamasining 2019-yil 31-dekabrda 1059-sonli "Uzluksiz ma'naviy tarbiya konsepsiyasi"da ham odobli, axloqiy fazilatlariga ega, yuksak ma'naviyatli, shu bilan birga bilimdon, zukko, ruhan va jismonan sog'lom, keng dunyoqarash va tafakkurga ega, zamonaviy kasb-hunar egasi bo'lgan vatanparvar yoshlarni yetishtirib berish masalasi ham alohida ta'kidlab o'tilgan [2]. Jumladan, O'zbekistonda yoshlar tarbiyasini zamonaviy asosda ilmiy-texnologik islohot borasida olib borilayotgan ishlar uni bugungi kun ehtiyojlaridan kelib chiqqan holda ilmiy asoslangan tayanch kompetensiyalar, fazilatlar asosida shakllantirishni talab etmoqda.

O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining 58-moddasida xotin-qizlarning barcha sohalarida erkaklar bilan teng huquqli ekani e'tirof etilib, davlat xotin-qizlar va erkaklarga jamiyat hamda davlat ishlarini boshqarishda, shuningdek jamiyat va davlat hayotining boshqa sohalarida teng huquq va imkoniyatlarni ta'minlashi ta'kidlab o'tilgan [1]. O'zbekiston fuqarosining ma'naviy-axloqiy qiyofasini belgilovchi fazilatlar, sifatlar – vatanparvarlik, insonparvarlik, milliy g'urur, mehnatsevarlik, baynalmilallik kabilar professor-o'qituvchilar ishtirokida shakllanadi.

Oliy ta'lim tizimida ma'naviyatni shakllantirishda talabalar ongi va qalbini shaxs va jamiyatning axloqiy ongi uchun eng xavfli bo'lgan zararli odatlardan asrash asosiy omillardan biridir. Pedagogik nuqtayi-nazardan qaralganda

aylanib bormoqda. Texnologik komponentsiz umumiy ta'lim bu global muammoni hal qila olmaydi.

Sanoat, qishloq xo'jaligidan tortib, bo'sh vaqt va boshqaruv gacha bo'lgan inson faoliyatining barcha sohalariga texnologiyaning kirib kelishi yosh avlodni umumiy madaniyatning bir qismi bo'lgan texnologik madaniyatning kamida minimal darajasiga ega bo'lishga majbur qiladi. Texnologik ta'lim berish imkoniyatini beradi.

Bilim va ko'nikmalarning an'anaviy to'planishidan amaliy faoliyatda ularni ijodiy qo'llashgacha bo'lgan davrni o'z ichiga oladi, bu esa o'qishga bo'lgan motivatsiyani oshiradi va o'quvchining bilish faoliyatini faollashtirishga yordam beradi.

Texnologik tayyorgarlik insonga axborot va texnologik jihatdan to'yingan dunyoda yanada uyg'unroq yashash va o'z intellektual salohiyatini yanada samaraliroq ro'yobga chiqarish imkonini beradi.

Xulosa qilib aytganda, texnologik ta'lim - bu shaxsda texnologik madaniyatni va transformatsion faoliyatga tayyorlikni shakllantirish uchun tashkil etilgan ta'lim va tarbiya jarayoni. Texnologik ta'lim umumiy ta'limning tarkibiy qismi, kasb-hunar ta'limining asosiy elementidir.

shaxs ma'naviyatini shakllantirish shaxsning ijtimoiy, axloqiy va madaniy shakllanishiga salbiy ta'sir ko'rsatuvchi omillarga qarshi kurash g'oyasi singdirilib borilishi maqsadga muvofiq. Bu g'oyaning asosini shaxs ma'naviyatini shakllantiruvchi ijtimoiy omillar tashkil qiladi.

Yosh avlodni jismonan sog'lom va ma'naviy yetuk qilib tarbiyalashda ma'naviy tarbiya muhim o'rin tutadi. Ma'naviy tarbiya asosini ikki tushuncha tashkil qiladi. Birinchisi, yoshlar ongini ma'naviy va axloqiy tubanlik illatlari bo'lgan ma'naviy tahdidlardan asrash, ikkinchisi yoshlar ongiga milliy va umuminsoniy fazilatlarini singdirish borasida Sh.Mirziyoyev: "Bugun hayot yangicha fikrlash va ishlash, milliy "aql markazlari"ni shakllantirishni talab etmoqda. Afsuski, atrofda barcha siyosiy-ijtimoiy jarayonlarni chuqur tushunib, ta'sirchan tilda yetkazib beradigan tahlilchi va ekspertlarimiz juda kam. Bunday vaziyatda jamiyatni ma'naviy tahdidlardan himoya qilish borasidagi ilmiy-amaliy tadqiqotlarni tubdan qayta ko'rib chiqish zarur. Shu ma'noda, ma'naviyat va ma'rifat, "Taraqqiyot strategiyasi", Islom sivilizatsiyasi markazlari, ijtimoiy-gumanitar yo'nalishdagi tadqiqot institutlari haqiqiy "aql markazlari"ga aylanishi kerak", – deb ta'kidlaydilar [3].

Auditoriyadan tashqari ishlar o'ziga xos xususiyatlari bilan o'qish mashg'ulotlaridan farq qilib, talabalar o'z qiziqishlariga va layoqatlariga qarab turli to'garaklarga o'z ixtiyorlari bilan yoziladilar, darsdan tashqari vaqtda o'tkaziladigan ommaviy va individual ishlarga ham o'z istaklari bilan ishtirok etadilar. Auditoriyadan tashqari

tarbiyaviy tadbirlarning mazmun va formasi asosan talabalarining qiziqishlariga va talablariga ko'p jihatdan mahalliy sharoitga bog'liq bo'ladi. Auditoriyadan tashqari tadbirlarning samarali bo'lishi uchun ularda mashg'ulotlar muntazam ravishda, xilma-xil formalarda o'tkazilib turilishi lozim. Bunga aniq reja asosida ishlash va ish natijalarini hisobga olish orqali erishiladi. Auditoriyadan tashqari olib boriladigan ishlardan ko'zlangan maqsad talabalarda yangi qiziqishlar uyg'otish, ularni har tomonlama shakllangan insonlar qilib tarbiyalashdan iborat.

Auditoriyadan tashqari o'tkaziladigan tarbiyaviy tadbirlarni olib borishda quyidagi usullardan foydalanish maqsadga muvofiq:

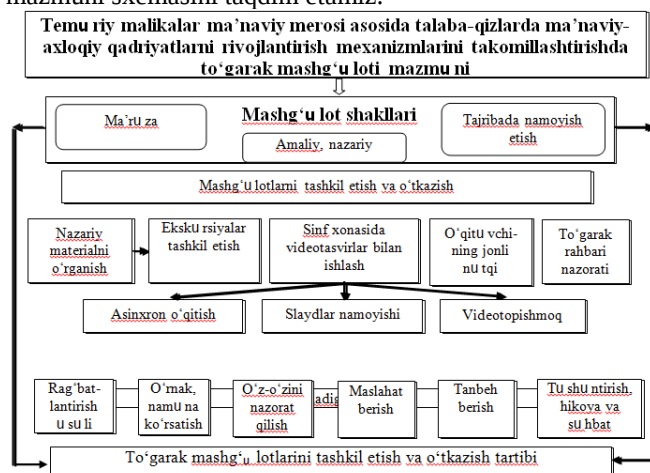
1. **Og'zaki ish usullari** (ma'naviyat soatlari, yig'ilishlar, ma'ruzalar, kitobxonlar konferensiyalari, uchrashuvlar).

2. **Amaliy ish usullari** (sayohatlar, sport musobaqalari, konkurslar, to'garaklar, shanbaliklar).

3. **Ko'rgazmali ish usullari** (muzeylar, urush va mehnat faxriylari ko'rgazmalari, badiiy ijod ko'rgazmalari, mavzuli stendlar va boshqalar).

4. **Madaniy-ommaviy tadbirlar:** adabiy kechalar, kitobxonlar konferensiyasi, badiiy havaskorlik kechalari, ilmiy-ommabop ma'ruzalar, ilm-fan, san'at va madaniyat arboblari bilan uchrashuvlar tashkil qilish, teatr va muzeylarga borish [4].

Quyida temuriy malikalar ma'naviy merosi asosida talaba-qizlarda ma'naviy-axloqiy qadriyatlarini rivojlantirish mexanizmlarini takomillashtirishda to'garak mashg'uloti mazmuni sxemasini taqdim etamiz.

1-rasm. Oliy ta'lim muassasalarida o'tiladigan "Temuriy malikalar izdoshlari" to'garagi mashg'ulotlarini tashkil etish sxemasi

Oliy ta'lim muassasalarida fan va to'garak ishlari davomida o'qituvchi faoliyatining imkoniyatlari ta'lim tizimi ko'lamida talaba-qizlarning ijtimoiy xususiyatlarini inobatga olgan holda talaba innovatsion g'oyalari, loyihalar, texnologiyalarni joriy qilishda va shaxsni rivojlantirishda namoyon bo'ladi. Bu faoliyat imkoniyatlari o'zida quyidagilarni jamlaydi: pedagogning yangilikni qo'llashga tayyorligi; o'qituvchining pedagogik yangilikni qabul qilishi; jamoada o'qituvchining novatorlik darajasi; o'qituvchi kommunikativ qobiliyatining rivojlanganligi; o'qituvchining ijodkorlik darajasi.

O'qituvchilarning yangilikni o'zlashtirishga tayyorligi mezonlari o'qituvchi motivatsiyasi, malaka tayyorgarligi, pedagogik tajriba-sinov ishlari amalga oshirish borasidagi bilim, ko'nikma va malakalari, innovatsiya yo'lidagi to'siqlarni bartaraf etish mahorati bilan belgilanadi.

Talaba-qizlarda odob madaniyatini shakllantirishda temuriy malikalarning ma'naviy merosidan foydalanishda auditoriyadan tashqari tarbiyaviy tadbirlarning o'rnini aniqlash va ularni amaliyotda sinab ko'rish bugungi kunning asosiy vazifasidir. Shu bois, talaba-qizlar bilan temuriy malikalar nomi bilan bog'liq joylarga sayohat

uyushtirish maqsadga muvofiqdir. Quyida uning ishlanmasini keltiramiz.

Bibixonim jome' masjidiga qilingan sayohat tahlili

Maqsad: Talabalarga Bibixonim jome' masjidi haqida tushuncha berish. Saroymulk xonim qurilish-obodonlashtirish borasida amalga oshirgan ishlari to'g'risida ma'lumotlar berish orqali ularda faxr tuyg'usini shakllantirish, Bibixonimning hayoti, uning aql-zakovati, did-farosati, fikrlash doirasining kengligi, tadbirkorligi, saltanat ishlari boshqarishdagi dono maslahati kabi sifatlarini misollar yordamida yoritish. Sayohatga boshlang'ich ta'lim uslubi, maktabgacha ta'lim va pedagogika va psixologiya ta'lim yo'nalishida tahsil olayotgan talaba-qizlarni olib borish mumkin.

Sayohat rejasi:

1. Bibixonim haqida ma'lumot berish;
2. Sayohat boshlovchisining ko'rsatmalari bilan Bibixonim jome' masjidini tamosha qilish;
3. Sayohat bo'yicha savol-javoblar o'tkazish;
4. Sayohat asosida hisobot tayyorlash, albom tashkil qilish.

Saroymulk xonim Chig'atoy ulusiga mansub mo'g'ul xonlaridan Qozonxonning qizi bo'lib, 1341-yilda tug'ilgan. Qozonxon taxtdan uzoqlashtirilib, qatl qilingan chog'da Saroymulk xonim ham besh yoshda edi. Saroymulk xonim balog'atga yetgach, 1355-yilda Movarounnahr hukumdori amir Qozog'onning nabirasi amir Husayn uni nikohiga kiritadi.

1370-yilda Sohibqiron Amir Temur jangda amir Husaynni yengib, uni qatl qildirgach, Movarounnahr hukumronligini o'z qo'liga oladi, Amir Temur Saroymulk xonimni o'z nikohiga kiritgach "ko'ragon" unvoniga musharraf bo'ldi. Ko'ragon nabirasi mo'g'ulcha so'z bo'lib, "kuyov" degan ma'noni ifodalaydi. Zero, Saroymulk xonim mo'g'ul xonlaridan birining qizi bo'lganligi tufayli sohibqiron Amir Temur mo'g'ul xonining kuyovi, ya'ni "Amir Temur Ko'ragon" nomini olgan edi. Amir Temurning boshqa xotinlari ham bo'lgan. Ammo, xon avlodiga mansub Saroymulk xonim haramidagi barcha malikalardan ulug'rog'i hisoblanib, "katta xonim" yohud "Bibixonim" degan unvonga zakovati, did-farosati, fikrlash doirasining kengligi bosh omil bo'lgan. Tarixiy manbalarning guvohlik berishicha, Saroymulk xonim zamonasining yuksak idrokli, farosatli, tadbirkor, aql-zakovat sohibasi, husn-latofati bilan ham benazir bo'lgan. U insonparvar, vatanni sevuvchi, mamlakatning ijtimoiy-iqtisodiy, madaniy hayotidan yaxshigina xabardor ayol edi. Bibixonim, ilm-ma'rifatga alohida e'tibor bilan qaragan, tolibi ilmlarga homiylik qilgan. Saroymulk xonim Sohibqironning harbiy yurishlarida birga yurgan. Manbalarga ko'ra u o'ta ziyrak, tadbirkor, saltanatni boshqarishda vujudga kelgan ayrim muammolarni hal qilishda ularning oqilona maslahatlarini bilan faol qatnashgan. Amir Temur Saroymulk xonimga oshkora bo'ysunmaydi, biroq uning maslahatlariga qandaydir ehtiyoj sezgan. Naql qilishlaricha Amir Temur Eronga qarshi yurish boshlaganida, Isfaxonning qamali ko'pga cho'zilib, qo'shinni ozuqa bilan ta'minlashga mablag' yetishmay qoladi. Nihoyat Amir Temur Samarqandga chopar yo'llab, Saroymulk xonimga maktub jo'natadi. Maktub qisqa bo'lib, "Qo'shinning zahirasi tugadi, xazinadan zar yuboring", deyilgandi. Saroymulk xonim maktub mazmunidan ogoh bo'lgach, maktubning orqa tomoniga "Ulug' amir zaringiz tugagan bo'lsa, siyosatingiz ham tugadimi", - deb yozadi va choparga tutqazadi. Amir Temur maktubni olgach, Saroymulk xonimning kinoyali fikrini o'ylab, nihoyat bir qarorga keladi: lashkargohda so'yib yeyilgan qo'y, qoramol, ot va tuya suyaklarini o'sha kuniyoq yig'dirib, turli hajmlarda qirqtirib, katta hajmdagisiga katta qiymat, kichik hajmdagisiga kichik qiymat belgilab, unga po'lat muhrni qizdirib, tamg'a bostiradi hamda muaqqat pul o'rnida muomalaga kiritishga

farmon beradi. Natijada qo'shni shahar va qishloqlarda suyak pulga qo'shin uchun oziq-ovqat sotib olinadi. Tez orada Isfaxon shahri taslim bo'lgach, suyak pullar zar bilan almashtiriladi. Bunday misollarni ko'plab keltirishimiz mumkin [5].

“Uzluksiz ma'naviy tarbiya Konsepsiyasi”ga tayangan holda auditoriya va auditoriyadan tashqari mashg'ulotlarni tahlil qilish asnosida oliy ta'lim muassasalarida talaba-qizlarni ma'naviy-axloqiy qadriyatlar asosida tarbiyalashda inobatga olinishi lozim bo'lgan jihatlar sifatida ijtimoiy-gumanitar fanlar, ma'naviy-ma'rifiy tadbirlar orqali talaba-qizlarda ma'naviy tarbiya indikatorlari va kompetensiyalarini shakllantirishga xizmat qiluvchi bilim, ko'nikma va malakalarni ta'lim-tarbiya mazmuniga singdirish va ularni amaliyotda qo'llay olish imkonini beruvchi amaliy mashq, topshiriq va pedagogik vaziyatlar bilan boyitishni, kasbiy-ma'naviy ko'nikmalarni

mustahkamlash, o'zini-o'zi tarbiyalashga o'rgatishni, faol fuqarolik pozitsiyasini kuchaytirishni, ilmiy, ma'naviy-axloqiy, siyosiy dunyoqarash va sog'lom diniy e'tiqodni shakllantirishni, baxtli oilaviy hayot, farzand tarbiyasi uchun zarur bo'lgan bilim, ko'nikma va malakalarini shakllantirishni, kelajakka ishonch va mamlakatda amalga oshirilayotgan islohotlarga daxldorlik tuyg'usini kuchaytirishni taklif etamiz.

Tabiiyki to'garaklar orqali talabalarning qiziqishlari va ko'pqirrali tarixiy bilimlarini ilmiy ravishda o'rganadigan hamda barcha resurslar bevosita uning o'ziga xizmat qilishini ta'minlaydigan intellektual kuch sifatida imkoniyat to'plagan tajribalarni umumlashtirish va barkamol shaxsning rivojlanishi bilan bog'liq holda yaratilgan o'quv reja, dastur va to'garak faoliyati mazmuni umummadaniy dunyoqarashni shakllantirishga doir keng material mavjudligini namoyon etadi.

Adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. / Xalq so'zi, 2023-yil 1-may.
2. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2019-yil 31-dekabrda qabul qilingan «Uzluksiz ma'naviy tarbiya konsepsiyasini tasdiqlash va uni amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida»gi 1059-sonli Qarori. / Xalq so'zi, 2019-yil 31-dekabr.
3. Mirziyoyev Sh. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. –T.: «O'zbekiston», 2022. 440-b.
4. Xodjayev B. Umumiy pedagogika nazariyasi va amaliyoti: Darslik / – Toshkent: «Sano-standart nashriyoti», 2017. 416-b.
5. Fayziyev T. Temuriy malikalar. –T.: «A.Qodiriy nomidagi xalq merosi nashriyoti», 1994, 40-b.

REZYUME. Maqolada talaba-qizlarda ma'naviy-axloqiy qadriyatlarni takomillashtirish bo'yicha auditoriyadan tashqari mashg'ulotlarni tashkil qilish va ularning ahamiyati o'rganilgan.

РЕЗЮМЕ. В статье речь идет об организации неаудиторных тренингов по совершенствованию морально-нравственных ценностей у студентов и их значении.

SUMMARY. The article deals with the organization of non-auditory trainings for improving moral and moral values in female students and their importance.

BASLAWISH KLASS OQIWSHILARIN ZAMANAGOV XABAR TEXNOLOGIYALARI MENEN OQITIV ABZALLIOLARI

G.Mirzabekova – ulken oqitwshi

Ajiniyaz atindagi Nokis mamlekettik pedagogikalıq instituti

Tayanch so'zlar: boshlang'ich ta'lim, axborot texnologiyalari, kompyuter, multimedia, video kadr metodi, dars.

Ключевые слова: начальное образование, информационные технологии, компьютер, мультимедиа, видеокadroвый метод, урок.

Key words: primary education, information technology, computer, multimedia, video frame method, lesson.

Jas nawnsheni kamil insan etip tarbiyalawda pedagoglardıń ornı avırısha. Globallasıw sháratında zamanagov bilim alıw procesinde oqıtıwshı hám oqıwshı aldına úlken talaplar qoyılmaqta. Bul talaplardıń eń tivkarǵısı – sabaqtıń nátiwieliligi, onıń sapalıǵı, mekteplerdegi hár qıwlı oqıw shınıǵıwlar, olardı shólkemlestiriw hám ol arqalı oqıwshılardıń túrli bilim hám kónikpelerdi iwelep barıwı bolıp tabıladı. Búgingi kúnde bilimlendiriw procesin tuwrı hám nátiweli shólkemlestiriwde innovaciyaq texnologiyalar, texnikaq qurallardıń ásirese, zamanagov kompyuterlerdiń ornı kúta úlken. Sabaq temasına tivisli multimedia, animaciya, grafika, diafilm hám videofilmlerden paydalanıw sabaq procesiniń taǵı da qızıqlı bolıwına kómek beredi. Onıń ushın bolsa oqıtıwshı óz ústinde islewı hám hár bir sabaqqa «men búgingi sabaq procesine qanday jańalıq penen kirip, sabaqtı qızıqlı shólkemlestire alaman» dep ózine soraw beriwı vaǵnıw, dástúriv bilimlendiriwden qashıp, dástúriv emes bilim beriwge umtılwı kerek.

Bilim bul oqıtıwshı hám oqıwshılardıń sherikligindegi iskerlik túri bolıp, sabaq arqalı oqıtıwshı óz bilimi, kónlikpe hám ilmiy tájiribelerin shınıǵıwlar jardeminde oqıwshılardıǵa jetkeredi, oqıwshılar bolsa onı ózlestirip alıw nátiwiesinde odan paydalanıw kompetenciyalarına ive boladı [1:14]. Jańa bilimlerdi úyreniw procesinde bolsa oqıwshılar ózlestiriwdiń túrli kórinislerinen paydalanıwları tábiwiv jaǵdav. Mısalı, maǵlıwmatlardı qabıllaw, olardı qayta islew hám de ámeliyatqa qollanıw sıyaqlı processlerde ámelge asadı.

Házirei kúnde ulıwma bilim beriw mekteplerinde zamanagov kompyuter texnologiyalarınan paydalanıw múmkinshiliklerin jetilistiriw, bilimlendiriw procesinde zamanagov texnologiyalar múmkinshiliklerinen ieterli paydalanıw eń zárúrlı kórsetkishlerinen biri ekenligi jetik

pedagog ilimpazlar tárepinen tán alınǵan. Atap aytqanda, Sh.Begimkulov bilimlendiriw procesinde házirgi zaman talaplarına iwap bere alatuǵın kompyuter informaciya ortalıǵın jaratıw hám de bilimlendiriw procesinde multimedia, oqıtıwda immitaciya, zárúr informaciyalardı kompyuter texnikası iárdeminde kirgiziw, sistemalasırıw, saqlaw hám paydalanıw ushın usınıs etiletuǵın maǵlıwmatlar bazasın islep shıǵıw usınıs etedi [2:52].

Mámleketimizdegi derlik barlıq ulıwma bilim beriw mektepleri zamanagov kompyuter hám telekommunikaciya texnologiyaları menen úskenelengen. Bul bolsa, óz gezeginde, baslawish klass oqıtıwshılarınıń óz miwnet xızmetlerine jańasha jantasıwların talap etedi. Baslawish klass sabaqların oqıtıw procesine jańa texnologiyalardı engiziliwı, jańasha jantasıw arqalı onıń wazıwpsı hám rolin ózgeritip, oqıtıwshılıq iskerligin taǵı da dóretiwshilik hám kreativ jantasıwǵa tivkarlanǵan kásipke aylantradı.

Zamanagov informaciya texnologiyaları iárdeminde sabaq procesin shólkemlestiriwde oqıtıwshı daslep:

- sabaqtıń maqseti;
- maqsetke erisiw iolları;
- oqıw materialların usınıw usılları;
- oqıtıw metodları;
- oqıw tapsırmalarınń túrleri;
- bekkemlew ushın sorawlar;
- debat (piker almasıw) hám tartıslardı shólkemlestiriw jolları;

- óz ara baylanıs usılları hám kommunikaciya sıyaqlı faktorlardı anıqlap alıwı kerek boladı.

Bilimlendiriw – tárbiya procesinde oqıtıwshılardı aqlıw hám ruwxıw ietk insanlar etip tarbiyalawda, milliv úrp-ádetlerimiz, qádiriyatlarımız rawısı boyınsha bilim, kónlikpe hám ilmiy tájiribelerin rawılandırıw, olarda ullı babalarımızdıń bay ruwxıw miyrasların úyreniwde